

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/63/2021
Identifikačné číslo spisu:	5918010061
Dátum vydania rozhodnutia:	25.08.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivetta Macejková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:5918010061.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivety Macejkovej, PhD., LL.M. a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí konanom 25. augusta 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného K. G. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/72/2020 z 24. novembra 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného K. G. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Ružomberok, sp. zn. 1T/10/2018 z 20. januára 2020 (ďalej aj „súd prvého stupňa“) v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/72/2020 z 24. novembra 2020 uznal obvineného K. G. za vinného zo spáchania v bode 1/ prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, v bode 2/ prečinu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona a v bode 3/ prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe tam uvedenom (č. l. 311 - 312 spisu).

Za to bol obvinenému postupom podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

Zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť škodu poškodenému J. D., nar. XX. H. XXXX, trvale bytom Z. R., G. J. XXXX/XXX, škodu vo výške X.XXX,- € a podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodeného J. F., nar. XX. E. XXXX, bytom E. XXXX/XX, K., odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti vyššie označenému rozhodnutiu krajského súdu podal dovolanie obvinený K. G. bez obhajcu písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 7. apríla 2021, pričom uviedol, že „za obhajcu

si volím Mgr. Michala Krákorníka, advokáta v Ružomberku".

Súd prvého stupňa výzvou z 22. apríla 2021, doručenou obvinenému 23. apríla 2021 a Mgr. Michalovi Krákorníkovi toho istého dňa, po poučení podľa § 39 ods. 1 Trestného poriadku, § 373 Trestného poriadku, § 379 ods. 1 Trestného poriadku požiadal obvineného, aby obratom zaslal súdu prvého stupňa plnú moc, z ktorej bude zrejmé jej prijatie Mgr. Michalom Krákorníkom a to v lehote 30 dní od doručenia výzvy s tým, aby podal obvinený dovolanie prostredníctvom obhajcu.

Obvinený predložil súdu prvého stupňa podanie z 26. apríla 2021 označené ako „splnomocnenie“, v obsahu ktorom uviedol, že „dáva plnú moc Mgr. Michalovi Krákorníkovi“.

Vec bola predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 4. augusta 2021.

+ + +

Podľa § 373 ods. 1 Trestného poriadku obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku môžu podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu.

Podľa § 373 ods. 2 Trestného poriadku obvinený musí byť v konaní o dovolaní zastúpený obhajcom.

Podľa § 373 ods. 3 Trestného poriadku, ak obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 podali dovolanie inak ako prostredníctvom obhajcu, súd, ktorý rozhodol vo veci v prvom stupni, poučí dovolateľa podľa odsekov 1 a 2 a nasledujúcej vety a určí primeranú lehotu na odstránenie tohto nedostatku s tým, že ak táto lehota márne uplynie, predloží vec na ďalšie konanie dovolaciemu súdu. Ak však obvinený v lehote podľa predchádzajúcej vety preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, ustanoví mu obhajcu predseda senátu súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

Podľa § 373 ods. 4 Trestného poriadku, ak dovolací súd po predložení dovolania zistí, že dovolateľ nie je zastúpený obhajcom, poučí dovolateľa podľa odseku 2 a určí primeranú lehotu na odstránenie tohto nedostatku. Ak táto lehota márne uplynie, rozhodne podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

Konanie o dovolaní v zmysle ôsmej hlavy Trestného poriadku je jedným z mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré je možné podať iba proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená (§ 368 Trestného poriadku). Dovolacie konanie je výlučne návrhovým konaním, a preto sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stáva dovolacím súdom až podaním dovolania.

Dovolací súd zároveň reflektuje rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky týkajúcu sa práva na obligatórne právne zastúpenie dovolateľa v dovolacom konaní (II. ÚS 210/09, II. ÚS 343/2010, IV. ÚS 305/2009, III. ÚS 79/2010), z ktorých v podstate vyplýva, že zmyslom a účelom inštitútu obligatórneho zastúpenia dovolateľa advokátom v dovolacom konaní je poskytnúť dovolateľovi kvalifikovanú právnu pomoc v záujme efektívnej a účinnej ochrany jeho práv v súvislosti s jeho oprávnením podať dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, a to aj a najmä vzhľadom na skutočnosť, že predmetom dovolacieho konania sú spravidla obzvlášť závažné a zložité odborné právne otázky, ktorých kvalifikované odborné zvládnutie je v príčinnej súvislosti so záväzkom na zabezpečenie efektívnej obhajoby účastníka.

V danom prípade prvostupňový súd vyzval obvineného, aby podal riadne dovolanie prostredníctvom obhajcu, alebo aby preukázal, že nemá dostatok prostriedkov na úhradu trov obhajoby s tým, že ak ich preukáže, bude mu obhajca ustanovený. Obvinený však v určenej lehote napriek výzve prvostupňového súdu nepreukázal nedostatok prostriedkov na úhradu trov obhajoby a ani nepodal dovolanie

prostredníctvom obhajcu.

Keďže obvinený nepodal dovolanie prostredníctvom obhajcu Najvyššiemu súdu SR neostávalo iné, než jeho dovolanie na verejnom zasadnutí bez preskúmania veci podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku odmietnuť.

Trestný poriadok totiž v ustanoveniach § 373 ods. 1, ods. 2 výslovne rozlišuje medzi povinnosťou obvineného a osoby uvedenej v § 369 ods. 5 Trestného poriadku podať dovolanie prostredníctvom obhajcu a povinnosťou obvineného byť v konaní o dovolaní zastúpený obhajcom.

Ak obvinený, alebo niektorá z osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku podajú dovolanie v rozpore s § 373 ods. 1 Trestného poriadku inak ako prostredníctvom obhajcu, je tento nedostatok odstrániteľný len v rámci konania na súde prvého stupňa, ktoré predchádza predloženiu veci dovolaciemu súdu (§ 376 Trestného poriadku). Vyplyva to zo znenia ustanovenia § 373 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého povinnosť poučiť a vyzvať dovolateľa na odstránenie tohto nedostatku v určenej lehote prináleží súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni, pričom ustanoviť obhajcu v takýchto prípadoch môže iba predseda senátu súdu prvého stupňa, a to len vtedy, ak obvinený preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby. Riadne splnenie povinností vyplývajúcej z ustanovenia § 373 ods. 3 Trestného poriadku prvostupňovým súdom ex lege nahrádza postup dovolacieho súdu podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku. Na odmietnutie dovolania podaného obvineným, resp. niektorou z osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku z dôvodu, že toto nie je podané prostredníctvom obhajcu, tak nie je predchádzajúci postup podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku potrebný (R 23/2020).

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje v závere za potrebné poznamenať, že každá strana konania má v trestnom konaní nielen práva ale aj povinnosti, ktoré je potrebné splniť - ak chce uplatniť prostriedky trestného práva. To predpokladá, že strana konania sa v rámci svojich povinností bude starať o svoje práva (*vigilantibus iura*), a ak svoju starostlivosť zanedbá (v tomto prípade stačilo adekvátne reagovať na výzvu), potom sa nemôže právne účinne domáhať na dovolacom súde ochrany svojich práv, keďže sama sa o tieto dostatočne nestarala.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.